

Gedraglijn

Leden Pensioenfederatie
kiezen bij aansluiting bij GLP
voor bindende uitspraken

September 2023

Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie is de overkoepelende belangenbehartiger van bijna alle Nederlandse pensioenfondsen. Zij vertegenwoordigt namens 166 pensioenfondsen de belangen van:

- 6 miljoen deelnemers
- 3,6 miljoen gepensioneerden
- 9,4 miljoen gewezen deelnemers.

Het overgrote deel van alle werkenden is aangesloten bij een collectief pensioenfonds.

De pensioenfondsen van de Pensioenfederatie beheren samen circa 1.800 miljard euro.

(Cijfers per 31-12-2021)

Contactinformatie

Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag

Postbus 93158
2509 AD Den Haag

T + 31 (0)70 76 20 220
info@pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

© Overname van tekst(delen) uit deze uitgave is mogelijk na toestemming van de Pensioenfederatie. Aan de inhoud van deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

Pensioenfederatie,
Den Haag, september 2023

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Stichting Geschillen Instantie Pensioenfondsen (GIP)	5
3	Bindende versus niet bindende uitspraak	6
4	Voorkeur voor bindende uitspraak	7
5	Oproep: bij aansluiting GIP kiezen pensioenfondsen voor bindend advies t/m drempelbedrag van € 250.000,-	8
6	Niet bindende uitspraken bij drempelbedrag van meer dan € 250.000,-	9

1

Inleiding

Deze gedragslijn roept pensioenfondsen op om bij de aansluiting bij de stichting Geschillen Instantie Pensioenfondsen (GIP) ermee in te stemmen dat uitspraken van de geschillencommissies van GIP bindend zijn (bindend advies) in geschillen met een financieel belang t/m € 250.000,- per geschil.¹

Dit betekent dat, als een deelnemer een geschil bij de geschillencommissie van GIP aanhangig heeft gemaakt en eveneens voor een bindende uitspraak heeft gekozen, de uitspraak van de geschillencommissie voor de deelnemer en het pensioenfonds tot en met het drempelbedrag bindend is.²

In deze gedragslijn wordt uitleg gegeven waarom pensioenfondsen worden gevraagd om bij aansluiting met bindende uitspraken in te stemmen. Daarnaast wordt ingegaan op de vraag wat een bindende uitspraak betekent, wat de gevolgen daarvan zijn en wat het belang voor de sector hiervan is.

De gedragslijn heeft tot doel een effectief werkende en vertrouwenwekkende buitengerechtelijke geschilleninstantie voor de pensioenfondsensector tot stand te brengen. De instemming van pensioenfondsen voor bindende uitspraken draagt daar in belangrijke mate aan bij.

Deze gedragslijn is vastgesteld in de ALV van de Pensioenfederatie van 11 september 2023.

¹ In deze gedragslijn wordt gesproken over een bindende en niet bindende uitspraak. Met de term uitspraak wordt bedoeld op het advies van de externe geschilleninstantie zoals dit in de pensioenwetgeving wordt genoemd. De term advies kan tot verwarring leiden, zeker wanneer het een bindend advies betreft. Om verwarring te voorkomen wordt in de gedragslijn gesproken over een bindende en niet bindende *uitspraak*.

² Onder deelnemer wordt in deze gedragslijn verstaan: de deelnemer, gewezen deelnemer, pensioengerechtigde of andere aanspraakgerechtigde. In het reglement van de Ombudsman Pensioenen en de geschillencommissie van GIP wordt degene die een geschil aanhangig maakt aangeduid als de verzoeker.

2

Stichting Geschillen Instantie Pensioenfondsen (GIP)

Op grond van de Wet toekomst pensioenen moeten pensioenfondsen zich aansluiten bij een instantie tot beslechting van geschillen tussen deelnemers en pensioenuitvoerders.

Voor pensioenfondsen wordt de stichting Geschillen Instantie Pensioenfondsen (GIP) opgericht die deze geschillen zal behandelen. De Minister voor Armoede, Participatie en Pensioenen zal worden gevraagd GIP hiertoe per 1 januari 2024 aan te wijzen.

Met ingang van 1 januari 2024 behandelt GIP geschillen tussen deelnemers en pensioenfondsen over de uitvoering en toepassing van het pensioenreglement. Deze geschillen moeten eerst als klacht in het kader van de interne klachten-procedure aan het pensioenfonds zijn voorgelegd. Wijst het pensioenfonds de klacht geheel of gedeeltelijk af dan kan de deelnemer zich tot GIP wenden, als het geschil onder de competentie van GIP valt.

GIP is een onafhankelijke, onpartijdige instantie met een bemiddelings- en een geschilbeslechtingsfunctie. Een deelnemer kan eerst voor bemiddeling kiezen en als bemiddeling niet slaagt, daarna voor geschilbeslechting kiezen. Hij kan ook direct voor geschilbeslechting kiezen, zonder eerst het bemiddelingstraject te bewandelen.

De bemiddelingsfuncties is belegd bij de Ombudsman Pensioenen, die onderdeel is van GIP. De geschilbeslechtingsfuncties is belegd bij de geschillencommissie. De geschillencommissie kan bindende uitspraken en niet bindende uitspraken doen. Als de deelnemer of het pensioenfonds zich niet kan vinden in de bindende uitspraak van de geschillencommissie, kan de betreffende partij in beroep bij de commissie van beroep van GIP. De uitspraak van de commissie van beroep is altijd bindend.

3

Bindende versus niet bindende uitspraak

Een geschillencollege kan in voorgelegde geschillen bindende en niet bindende uitspraken doen.

Een niet bindende uitspraak betekent dat de uitspraak partijen niet bindt. Partijen zijn dus niet aan de uitspraak gehouden. Zij kunnen de uitspraak naast zich neerleggen, zonder dat daar rechtsgevolgen aan zijn verbonden. Na een niet bindende uitspraak kunnen partijen een vordering bij de rechter instellen. De rechter kan dan over de volle omvang het geschil een uitspraak doen.

Een bindende uitspraak betekent dat de uitspraak partijen bindt. Zij zijn dus aan de uitspraak gehouden. Doordat partijen vooraf instemmen met het bindend advies, geven zij aan dat zij zich aan de uitspraak conformeren. Aan de bindende uitspraak zijn wel rechtsgevolgen verbonden.³ Om een bindende uitspraak op te volgen is de medewerking van de andere (in het ongelijk gestelde) partij vereist. Als deze andere partij dit niet doet, dan moet bij de rechter om nakoming van de bindende uitspraak worden gevorderd.⁴

Als een geschilbeslechter een bindende uitspraak heeft gedaan, betekent dit dat de rechter het geschil niet in volle omvang zal beoordelen. Hiervoor zijn wettelijke regels opgesteld. Uitgangspunt is de bindende kracht van de uitspraak. De rechter kan een bindende uitspraak alleen vernietigen als wijze van totstandkoming en/of de inhoud van de uitspraak ernstige gebreken vertonen.⁵ Een rechter zal echter niet snel oordelen dat sprake is van ernstige gebreken.

³ Namelijk dat door het geschillencollege een rechtstoestand tussen partijen wordt vastgesteld.

⁴ Een bindende uitspraak heeft geen zogenoemde executoriale titel, waardoor de uitspraak niet ten uitvoer kan worden gebracht. Een rechterlijk vonnis heeft wel een executoriale titel. Reden waarom tussenkomst van de rechter nodig als de andere partij niet aan de bindende uitspraak van het geschillencollege wil meewerken.

⁵ Van toepassing is art. 7:904 lid 1 Burgerlijk Wetboek. Een beslissing van een bindend adviseur kan worden vernietigd, wanneer gebondenheid aan een beslissing van een partij of een derde in verband met de inhoud of de wijze van totstandkoming in de gegeven omstandigheden naar de maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.

4

Voorkeur voor bindende uitspraak

De Pensioenfederatie heeft de voorkeur dat pensioenfondsen instemmen met een bindende uitspraak van de geschillencommissie van GIP tot en met een drempelbedrag van € 250.000,- per geschil. Hiervoor zijn de volgende redenen:

- Pensioenfondsen laten hiermee zien dat zij vertrouwen hebben in uitspraken van GIP door zich daar vooraf aan te willen binden.
- Pensioenfondsen nemen het omgaan met geschillen uitermate serieus en tonen hiermee hun verantwoordelijkheid richting deelnemers.
- Een buitengerechtelijke geschillenprocedure biedt een laagdrempelige en snelle geschilafhandeling. Bij een bindende uitspraak is het geschil (in principe) definitief beslecht. Bij een niet bindend advies kan een lange en trage procedure bij de rechter volgen. Dit is ongewenst.
- Een bindende uitspraak voorkomt dat het geschil opnieuw aan de rechter kan worden voorgelegd. Dit geeft eerder zekerheid over de uitkomst van het geschil.
- De kosten van een procedure bij GIP zijn voor de deelnemer en het pensioenfonds lager dan bij een civiele procedure voor de rechter.
- Een procedure bij GIP leidt tot een minder conflictueuze verhouding dan bij een civiele procedure. Het biedt in de verhouding deelnemer – pensioenfondsen voordelen dat het geschil na een bindende uitspraak is beslecht.

5

Oproep: bij aansluiting GIP kiezen pensioenfondsen voor bindend advies t/m drempelbedrag van € 250.000,-

De Pensioenfederatie doet aan haar leden de volgende oproep.

De Pensioenfederatie roept de leden op zelf in stemmen met bindende uitspraken van de geschillencommissie van GIP in geschillen met een financieel belang t/m € 250.000,- per geschil en dit bij de aansluiting bij GIP expliciet kenbaar te maken.

Pensioenfondsen worden gevraagd de instemming bij de aansluiting bij GIP uitdrukkelijk kenbaar te maken door dit in de aansluitingsovereenkomst tussen het pensioenfonds en GIP aan te geven.

6

Niet bindende uitspraken bij drempelbedrag van meer dan € 250.000,-

De Pensioenfederatie vindt dat, in geschillen met een financieel belang van meer dan € 250.000,-, partijen het geschil volledig aan de rechter moeten kunnen voorleggen. Hier past geen vooraf overeengekomen instemming van pensioenfondsen bij.

Wel moeten partijen in een geschil samen kunnen afspreken om GIP om een bindende uitspraak te vragen, als partijen dit zelf willen. In dat geval kan GIP ook een bindende uitspraak doen in een geschil met financieel belang van meer dan € 250.000,-. De keuze om hier in een individueel geschil wel of niet voor te kiezen is aan het pensioenfonds en de deelnemer zelf. Deze gedragslijn ziet niet op deze keuze. Deze keuze is aan het pensioenfonds en de deelnemer, omdat beide partijen dit het beste kunnen beoordelen.